

punkt, da Samfundet virkelig vil overtage det, som man kalder Produktionsmidlerne, og jeg vil vise ved et Par Eksempler, hvor urimeligt det er, at det ikke allerede er sket. Der er f. Eks. i Fakse Bakke en Gang i Kridttiden nedfældet et Kalkrev. Paa dette Sted støder 4 Godser op til hinanden, og i Kraft af den gældende Lovgivning har de 4 Godsejere været i Stand til at danne et Aktieselskab, der bryder Faksekalken, tager den op af Jorden og sælger den med Profit til de 4 Godsbesiddere, der ejer Aktierne i dette Aktieselskab. Denne Bedrift foregaar i et vist Antal Aar, og til sidst har man udtømt den Rigdomskilde, som Naturen der har nedfældet i vor danske Jord, og tilbage er der til det danske Folk ikke andet end et mægtigt Hul, hvor al Rigdommen laa. Er der noget Menneske, der kan finde, at det er rigtigt, at Enkeltmand, der ikke har skabt et Fnug af disse Naturrigdomme, paa Grund af den herskende Lovgivning kan blive i Stand til at tilegne sig Broderparten af dem? Eller vi tager et andet Eksempel, som vil interessere det ærede Medlem for Københavns 6te Valgkreds (Foss) i særlig Grad. Der er andre Steder, hvor Naturkræfterne paa let tilgængelige Pladser har nedfældet Kridt og Ler, og hvor det er Tilfældet, er der de naturlige Betingelser for, at man kan oprette en Cementfabrik. Efter at man nu har fundet paa den Metode, sker der rundt om i Landet dette, at man køber Jorden for en Overpris af Bonden, der ejer denne Jord; han faar altsaa ganske urimeligt en Fordel, fordi Naturen tilfældigvis har nedfældet Kridt og Ler i gode Lejeforhold, og naar saa den private Kapital paa denne Maade alt for billigt er kommet i Besiddelse af disse Naturens Rigdomme, begynder den sin Fabrikationsvirksomhed og laver af Raastofferne Cement, som den sandelig ikke sælger til en billig Pris til Forbrugerne. Er det, spørger jeg, rimeligt, at enkelte, et Faatal i vort Folk, har Lov til at tilegne sig saadanne Naturværdier, fordi vi endnu har en Lovgivning, der siger, at den, der ejer Retten til at bruge Jordens Overflade, ogsaa har Retten til de Skatte, Naturen har nedfældet paa hans Grund? Det er fuldkommen meningsløst. Eller lad os tage et endnu mere grelt Eksempel. Her er ude paa Sjælland den store Aamose. Denne Aamose regnedes i sin Tid for at være praktisk talt værdiløs, ikke meget værdifuld, vil jeg hellere sige, for at det kan være saa stringent som paa nogen Maade muligt.

Saa opfinder en svensk Videnskabsmand en Metode, hvorved man er i Stand til af Tørvemassen at lave Briketter og Gødningsstoffer. Man køber denne Teknik i Udlandet og danner et stort Aktieselskab, der er paa engelske Hænder; dette Selskab køber af Bønderne Aamosens Jorder; det har købt 1,000 ha til en Gennemsnitspris af 1,000 Kr. pr. ha, en alt for ringe Pris. Hvad sker der saa? Saa paabegynder man en kapitalistisk Udnyttelse af Aamosen, og Profitten ved denne Bedrift gaar i Aktieselskabets Kasse, det vil i dette Tilfælde sige i en udenlandsk Kasse, og naar denne Virksomhed er foregaaet i et tilstrækkelig langt Aaremaal, saa har det danske Folk der, hvor Naturen en Gang, uden at nogen rørte en Haand, har nedfældet Værdier i Form af Tørv i umaadelige Mængder, tilbage et mægtigt, stort Hul fuldt af Vand. Eller et sidste Eksempel, som endnu meget mere grelt illustrerer, hvor meningsløst det privat-egoistiske Samfund er. Paa Island har de umaadelige Fosser indtil Dato været en Gene for de Mennesker, paa hvis Grund de findes. Saa finder Videnskaben paa den moderne Teknik med Udnyttelse af Fosserne. En islandsk Bonde, som tilfældigvis paa sin Ejendom har Gulafoss, faar af et udenlandsk Selskab $\frac{1}{2}$ Mill. Kr. for Gulafoss, og saa begynder man at udnytte Gulafoss i Teknikkens Tjeneste. Denne ene Mand indkasserer i sin Lomme disse Naturkræfter, som selvfølgelig burde være i hele det islandske Folks Kasse. Han har Lov til at sælge dem for en Sum, der er en latterlig Bagatel i Forhold til Værdien, og saa kan udenlandske kapitalistiske Samfund udnytte denne Vandkraft og faa den væsentligste Profit. Tror ærede Medlemmer ikke, at i vore Dage, da vi ser, hvor udmærket Fyldest Organisation, naar den er samfundsmæssig, kan gøre til Trods for, at vi lever i et kapitalistisk Samfund, kunde Befolkningen tænke ved sig selv: Hvis vi forenede rationel Organisation med samfundsmæssige Formaal for Øje med det, at det var Samfundet, der ejede Produktionsmidlerne, saa kunde der komme et Samfund, hvor der kunde produceres langt flere Værdier og tildeles den enkelte et langt større Maal af Livsværdier. Det høje Ting kan stole paa, at nu for Tiden er der Lydhørhed i det danske Folk for den Tankegang, og er der noget, der er upopulært i Øjeblikket, og som netop de, der tror mest paa det private Initiativ og paa det privatkapitalistiske Samfunds Fortræffelighed, har bidraget